

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2019/713 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 17. aprila 2019

o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/413/PNZ

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 83(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Goljufije in ponarejanje v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ogrožajo varnost, saj so vir dohodka za organizirani kriminal in zato omogočajo druge kriminalne dejavnosti, kot so terorizem, nedovoljen promet s prepovedanimi drogami in trgovina z ljudmi.
- (2) Goljufije in ponarejanje v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi tudi ovirajo enotni digitalni trg, saj spodbujajo zaupanje potrošnikov in povzročajo neposredno gospodarsko izgubo.
- (3) Okvirni sklep Sveta 2001/413/PNZ ⁽³⁾ je treba posodobiti in dopolniti, da bi vključili dodatne določbe o kaznivih dejanjih, zlasti v zvezi z računalniškimi goljufijami, ter o kaznih, preprečevanju, pomoči žrtvam in čezmejnem sodelovanju.
- (4) Znatne vrzeli in razlike v zakonih držav članic na področjih goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi lahko ovirajo preprečevanje, odkrivanje in kaznovanje teh vrst kaznivih dejanj ter drugih z njimi povezanih hudih in organiziranih kaznivih dejanj, ki jih te goljufije omogočajo, ter otežijo policijsko in pravosodno sodelovanje, ki je zaradi tega manj učinkovito, kar ima negativne posledice za varnost.
- (5) Goljufije in ponarejanje v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi imajo znatno čezmejno razsežnost, ki jo krepi vse pogostejši digitalni element, kar poudarja potrebo po nadaljnjem ukrepanju za približevanje kazenske zakonodaje na področjih goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi.
- (6) V zadnjih letih ne raste eksponentno le digitalno gospodarstvo, ampak se močno širijo tudi inovacije na številnih področjih, vključno s plačilnimi tehnologijami. Nove plačilne tehnologije so povezane z uporabo novih vrst plačilnih instrumentov, kar sicer ustvarja nove priložnosti za potrošnike in podjetja, a jih tudi povečuje za goljufije. Zato mora glede na ta tehnološki razvoj pravni okvir ostati ustrezen in posodobljen na podlagi tehnološko nevtralnega pristopa.

⁽¹⁾ UL C 197, 8.6.2018, str. 24.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 13. marca 2019 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 9. aprila 2019.

⁽³⁾ Okvirni sklep Sveta 2001/413/PNZ z dne 28. maja 2001 o boju proti goljufiji in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi (UL L 149, 2.6.2001, str. 1).

- (7) Goljufije se ne uporabljajo le za financiranje hudodelskih združb, temveč tudi omejujejo razvoj enotnega digitalnega trga in odvračajo državljane od spletnega nakupovanja.
- (8) Skupne opredelitve pojmov na področjih goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi so pomembne za zagotovitev skladnega pristopa v državah članicah pri uporabi te direktive ter za spodbujanje izmenjave informacij in sodelovanja med pristojnimi organi. Opredelitve pojmov bi morale zajemati nove vrste negotovinskih plačilnih instrumentov, ki omogočajo prenos elektronskega denarja in virtualnih valut. Opredelitev negotovinskih plačilnih instrumentov bi morala upoštevati, da je negotovinski plačilni instrument lahko sestavljen iz različnih elementov, ki delujejo skupaj, kot na primer mobilna plačilna aplikacija in ustrezno dovoljenje (na primer geslo). Kadar je v tej direktivi uporabljen pojem negotovinskega plačilnega instrumenta, bi se moralo razumeti, da instrument imetnika ali uporabnika instrumenta postavlja v položaj, ki mu dejansko omogoči prenos denarja ali denarne vrednosti ali odreditev plačilnega naloga. Protipravna pridobitev mobilne plačilne aplikacije brez potrebnega dovoljenja se na primer ne bi smela šteti za protipravno pridobitev negotovinskega plačilnega instrumenta, saj dejansko uporabniku ne omogoča prenosa denarja ali denarne vrednosti.
- (9) Ta direktiva bi se morala uporabljati za negotovinske plačilne instrumente samo, kolikor zadeva plačilno funkcijo instrumenta.
- (10) Ta direktiva bi morala zajemati virtualne valute samo, kolikor se lahko splošno uporabljajo za plačila. Države članice bi bilo treba spodbujati, da v svojem nacionalnem pravu zagotovijo, da bodo prihodnje valute virtualne narave, ki jih izdajo njihove centralne banke ali drugi javni organi, deležne enake ravni zaščite pred kaznivimi dejanji goljufije kot negotovinska plačilna sredstva na splošno. Digitalne denarnice, ki omogočajo prenos virtualnih valut, bi morale biti zajete v tej direktivi v enaki meri kot negotovinski plačilni instrumenti. Opredelitev pojma „digitalno sredstvo menjave“ bi morala upoštevati, da digitalne denarnice za prenos virtualnih valut lahko imajo, vendar ni nujno, da imajo, značilnosti plačilnega instrumenta, in ne bi smela razširjati opredelitve plačilnega instrumenta.
- (11) Pošiljanje lažnih računov, da se pridobijo podatki o plačilu, bi bilo treba šteti za poskus protipravne prilastitve iz področja uporabe te direktive.
- (12) Namen tega, da kazensko pravo nudi pravno zaščito predvsem plačilnim instrumentom, ki uporabljajo posebne oblike zaščite pred posnemanjem ali zlorabo, je spodbujati ponudnike, da plačilnim instrumentom, ki jih izdajajo, zagotovijo take posebne oblike zaščite.
- (13) Uspešni in učinkoviti kazenskopравни ukrepi so ključni, da se negotovinska plačilna sredstva zavarujejo pred goljufijami in ponarejanjem. Zlasti je skupen kazenskopraven pristop potreben glede znakov kaznivega ravnanja, ki prispevajo k dejanski goljufivi uporabi negotovinskih plačilnih sredstev ali ki omogočijo tako uporabo. Ravnanje, kot sta zbiranje in posest plačilnih instrumentov z namenom storitve goljufije, na primer z zabljanjem („phishing“), posnemanjem („skimming“) ali usmerjanjem ali preusmerjanjem uporabnikov plačilnih storitev na lažna spletišča, ki posnemajo dejanska spletišča, ter njihovo razširjanje, na primer s prodajo podatkov s kreditnih kartic na spletu, bi zato moralo predstavljati samostojno kaznivo dejanje, ne da bi bila potrebna dejanska goljufiva uporaba negotovinskih plačilnih sredstev. Zato bi moralo tako kaznivo ravnanje zajemati tudi okoliščine, pri katerih posest, pridobitev ali razširjanje ne privede nujno v goljufivo uporabo takih plačilnih instrumentov. Kadar ta direktiva inkriminira posest ali imetništvo, pa ne bi smela inkriminirati same opustitve. Ta direktiva ne bi smela kaznovati legitimne uporabe plačilnega instrumenta, vključno z zagotavljanjem inovativnih plačilnih storitev in v povezavi z njimi, kot so storitve, ki jih običajno razvijajo podjetja na področju finančne tehnologije.
- (14) Kar zadeva kazniva dejanja iz te direktive, se pojem naklepa nanaša na vse znake kaznivega dejanja, ki jih imajo navedena kazniva dejanja v skladu z nacionalnim pravom. O naklepni naravi dejanja ter zavedanju ali namenu kot zahtevanem znaku kaznivega dejanja je mogoče sklepati iz objektivnih dejanskih okoliščin. Kazniva dejanja, pri katerih ni potreben naklep, ne bi smela biti zajeta v tej direktivi.
- (15) Ta direktiva se nanaša na klasične oblike ravnanja, kot so goljufija, ponarejanje, tatvina in protipravna prilastitev, ki so bile oblikovane na podlagi nacionalnega prava že pred dobo digitalizacije. Zaradi razširjenega področja uporabe te direktive v zvezi z nematerializiranimi plačilnimi instrumenti je zato potrebna opredelitev enakovrednih oblik ravnanj na digitalnem področju, s čimer se dopolnjuje in krepi Direktiva 2013/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁾. Protipravna pridobitev nematerializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta bi morala šteti za kaznivo dejanje vsaj v primerih, ko vključuje storitev enega od kaznivih dejanj iz

⁽⁴⁾ Direktiva 2013/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. avgusta 2013 o napadih na informacijske sisteme in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2005/222/PNZ (UL L 218, 14.8.2013, str. 8).

členov 3 do 6 Direktive 2013/40/EU, ali poneverbo nematerializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta. „Poneverbo“ bi bilo treba razumeti kot dejanje zavestne uporabe nematerializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta s strani osebe, ki ji je instrument zaupan in ki nima pravice do take uporabe, v lastno korist ali v korist drugih oseb. Pridobitev za namen goljufive uporabe takega protipravno pridobljenega instrumenta bi morala biti kazniva, ne da bi bilo treba ugotavljati vse dejanske znake protipravne pridobitve ter ne da bi bilo treba zahtevati predhodno ali sočasno obsodbo za predhodno kaznivo dejanje, ki je privedlo do protipravne pridobitve.

- (16) Poleg tega se ta direktiva nanaša na pripomočke, ki se lahko uporabijo za storitev kaznivih dejanj iz te direktive. Glede na potrebo po izogibanju inkriminaciji, kadar so tovrstni pripomočki proizvedeni in dani na trg za zakonite namene in zato sami po sebi, čeprav bi lahko bili uporabljeni za storitev kaznivih dejanj, ne predstavljajo grožnje, bi morala biti inkriminacija omejena na tiste pripomočke, ki so prvenstveno zasnovani ali posebej prilagojeni za namene storitve kaznivih dejanj iz te direktive.
- (17) Sankcije za goljufijo in ponarejanje v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi bi morale biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne po vsej Uniji. Ta direktiva ne posega v individualizacijo, uporabo in izvrševanje sankcij v skladu z okoliščinami primera in splošnimi pravili nacionalnega kazenskega prava.
- (18) Ker ta direktiva določa minimalna pravila, lahko države članice sprejmejo ali ohranijo strožja pravila kazenskega prava v zvezi z goljufijo in ponarejanjem v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, vključno s širšo opredelitvijo kaznivih dejanj.
- (19) Primerno je predvideti strožje sankcije, kadar je kaznivo dejanje storjeno v okviru hudodelske združbe, kot je opredeljena v Okvirnem sklepu Sveta 2008/841/PNZ ⁽⁵⁾. Države članice ne bi smele biti obvezane, da predvidijo posebne obteževalne okoliščine, kadar so v nacionalnem pravu določena ločena kazniva dejanja in lahko to privede do strožjih sankcij. Kadar je kaznivo dejanje iz te direktive v povezavi z drugim kaznivim dejanjem iz te direktive storila ista oseba, in eno od teh kaznivih dejanj dejansko predstavlja potreben znak za drugo kaznivo dejanje, lahko država članica v skladu s splošnimi načeli nacionalnega prava določi, da tako ravnanje šteje za obteževalno okoliščino za glavno kaznivo dejanje.
- (20) Učinkovit pregon kaznivih dejanj iz te direktive bi bilo treba zagotoviti s pravili o pristojnosti. Na splošno kazniva dejanja najbolje obravnava kazenskopravni sistem države, v kateri so storjena. Vsaka država članica bi zato morala vzpostaviti pristojnost glede kaznivih dejanj, storjenih na njenem ozemlju, in kaznivih dejanj, ki so jih storili njeni državljani. Države članice lahko vzpostavijo pristojnost tudi glede kaznivih dejanj, ki povzročajo škodo na njihovem ozemlju. Države članice se močno spodbuja, da to storijo.
- (21) Ob upoštevanju obveznosti iz Okvirnega sklepa Sveta 2009/948/PNZ ⁽⁶⁾ in Sklepa Sveta 2002/187/PNZ ⁽⁷⁾ se pristojne organe spodbuja, da v primerih sporov glede pristojnosti uporabijo možnost neposrednega posvetovanja s pomočjo Agencije Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust).
- (22) Glede na potrebo po posebnih orodjih za učinkovito preiskovanje goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter njihovo relevantnost za učinkovito mednarodno sodelovanje med nacionalnimi organi bi morala biti preiskovalna orodja, ki se običajno uporabljajo za primere, ki vključujejo organizirani kriminal ali druga huda kazniva dejanja, na voljo pristojnim organom v vseh državah članicah, če in kolikor je uporaba navedenih orodij primerna in sorazmerna z naravo in resnostjo kaznivih dejanj, kakor je opredeljeno v nacionalnem pravu. Organi preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj ter drugi pristojni organi bi poleg tega morali imeti pravočasen dostop do ustreznih informacij za namene preiskovanja in pregona kaznivih dejanj iz te direktive. Zaželeno je, da države članice pristojnim organom zagotovijo ustrezne človeške in finančne vire, da bi lahko ustrezno preiskali in preganjali kazniva dejanja iz te direktive.

⁽⁵⁾ Okvirni Sklep Sveta 2008/841/PNZ z dne 24. oktobra 2008 o boju proti organiziranemu kriminalu (UL L 300, 11.11.2008, str. 42).

⁽⁶⁾ Okvirni sklep Sveta 2009/948/PNZ z dne 30. novembra 2009 o preprečevanju in reševanju sporov o izvajanju pristojnosti v kazenskih postopkih (UL L 328, 15.12.2009, str. 42).

⁽⁷⁾ Sklep Sveta 2002/187/PNZ z dne 28. februarja 2002 o ustanovitvi Eurojusta za okrepitev boja proti težjim oblikam kriminala (UL L 63, 6.3.2002, str. 1).

- (23) Nacionalni organi, ki preiskujejo ali preganjajo kazniva dejanja iz te direktive, bi morali biti pooblaščen, da sodelujejo z drugimi nacionalnimi organi znotraj iste države članice in njim sorodnimi organi iz drugih držav članic.
- (24) V številnih primerih so kriminalne dejavnosti podlaga za incidente, ki bi jih bilo treba prigrasiti zadevnim pristojnim nacionalnim organom v skladu z Direktivo (EU) 2016/1148 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁸⁾. Čeprav takrat ni dovolj dokazov za obstoj kaznivega dejanja, se lahko že posumi na kriminalno naravo takih incidentov. V zvezi s tem bi bilo treba zadevne izvajalce bistvenih storitev in ponudnike digitalnih storitev spodbujati, naj poročila, ki se zahtevajo v skladu z Direktivo (EU) 2016/1148, posredujejo organom preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj, da se oblikuje učinkovit in celovit odziv ter olajša ugotavljanje storilcev in njihove odgovornosti za storjena dejanja. Predvsem spodbujanje varnega, stabilnega in odpornejšega okolja zahteva sistematično prijavljanje incidentov, za katere se sumi, da so resne kriminalne narave, organom preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj. Poleg tega bi morale biti, kadar je to ustrezno, skupine za odzivanje na incidente na področju računalniške varnosti, imenovane v skladu z Direktivo (EU) 2016/1148, vključene v preiskave organov preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj z namenom zagotavljanja informacij, kot se šteje za ustrezno na nacionalni ravni, in tudi strokovnega znanja o informacijskih sistemih.
- (25) Večji varnostni incidenti iz Direktive (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹⁾ so lahko kriminalnega izvora. Kadar je ustrezno, bi se moralo ponudnike plačilnih storitev spodbujati, da organom preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj posredujejo poročila, ki jih morajo pristojnemu organu v matični državi članici posredovati v skladu z Direktivo (EU) 2015/2366.
- (26) Na ravni Unije obstajajo številni instrumenti in mehanizmi, ki nacionalnim organom preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj omogočajo izmenjavo informacij za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj. Za lažje in hitrejše sodelovanje med nacionalnimi organi preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj in zagotovitev, da so navedeni instrumenti in mehanizmi uporabljeni v polni meri, bi morala ta direktiva krepiti pomen operativnih kontaktnih točk, ki jih je uvedel Okvirni sklep 2001/413/PNZ. Države članice bi morale imeti možnost, da se odločijo za uporabo obstoječih mrež operativnih kontaktnih točk, kot je tista iz Direktive 2013/40/EU. Kontaktno točko bi morale zagotavljati učinkovito pomoč, na primer z olajševanjem izmenjave ustreznih informacij in dajanja tehničnih nasvetov ali pravnih informacij. Da se zagotovi nemoteno delovanje mreže, bi morala vsaka kontaktna točka imeti zmožnost hitre komunikacije s kontaktno točko v drugi državi članici. Glede na znatne čezmejne posledice kaznivih dejanj, ki jih zajema ta direktiva, in zlasti nestanovitne narave elektronskih dokazov bi države članice morale biti sposobne hitro obravnavati nujna zaprosila iz te mreže in zagotoviti povratne informacije v osmih urah. V zelo nujnih in resnih primerih bi morale države članice obvestiti Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol).
- (27) Prijavljanje kaznivih dejanj javnim organom brez nepotrebnega odlašanja je zelo pomembno pri boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, saj je pogosto začetna točka kazenskih preiskav. Sprejeti bi bilo treba ukrepe za spodbujanje prijavljanja organom preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj ter sodnim organom s strani fizičnih in pravnih oseb, zlasti finančnih institucij. Ti ukrepi lahko temeljijo na različnih vrstah ukrepov, vključno z zakonodajnimi akti, ki vsebujejo obveznosti prijavljanja domnevnih goljufij, ali nezakonodajnimi ukrepi, kot so vzpostavljane ali podpiranje organizacij ali mehanizmov za spodbujanje izmenjave informacij ali ozaveščanje. Vsak tak ukrep, ki vključuje obdelavo osebnih podatkov fizičnih oseb, bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁰⁾. Zlasti posredovanje informacij za namene preprečevanja kaznivih dejanj, povezanih z goljufijami in ponarejanjem v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, in boju proti njim bi moralo izpolnjevati zahteve iz navedene uredbe, predvsem glede zakonitih razlogov za obdelavo.
- (28) Da bi olajšali takojšnje in neposredno prijavljanje kaznivih dejanj, bi morala Komisija pozorno oceniti vzpostavitev učinkovitih spletnih sistemov za prijavljanje goljufij s strani držav članic in standardiziranih predlog za prijavljanje na ravni Unije. S takšnimi sistemi bi lahko olajšali prijavljanje goljufij z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, ki pogosto potekajo prek spleta, in tako izboljšali podporo žrtvam, identifikacijo in analizo groženj, povezanih s kibernetko kriminaliteto, ter delo in čezmejno sodelovanje pristojnih nacionalnih organov.

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2016/1148 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o ukrepih za visoko skupno raven varnosti omrežij in informacijskih sistemov v Uniji (UL L 194, 19.7.2016, str. 1).

⁽⁹⁾ Direktiva (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES (UL L 337, 23.12.2015, str. 35).

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

- (29) Kazniva dejanja iz te direktive so pogosto čezmejne narave. Zato je za boj proti tem kaznivim dejanjem potrebno tesno sodelovanje med državami članicami. Države članice se spodbuja, da v ustreznem obsegu zagotovijo učinkovito uporabo instrumentov vzajemnega priznavanja in pravne pomoči v zvezi s kaznivimi dejanji, ki jih zajema ta direktiva.
- (30) Preiskovanje in pregon vseh vrst goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, vključno s primeri, v katerih gre za majhne denarne zneske, sta posebej pomembna za uspešen boj proti njim. Obveznosti poročanja, izmenjave informacij in statistična poročila so učinkoviti načini za odkrivanje goljufivih dejavnosti, zlasti podobnih dejavnosti, pri katerih gre za majhne denarne zneske, če so obravnavane ločeno.
- (31) Goljufije in ponarejanje v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi lahko njihovim žrtvam povzročijo hude ekonomske in neekonomske posledice. Kadar take goljufije vključujejo na primer krajo identitete, imajo zaradi oškodovanja ugleda in poklicne škode, zmanjšanja posameznikove kreditne sposobnosti ter hude čustvene škode pogosto še hujše posledice. Države članice bi morale sprejeti ukrepe za pomoč, podporo in zaščito za ublažitev teh posledic.
- (32) Pogosto traja precej časa, preden žrtve ugotovijo, da so utrpeli izgubo zaradi kaznivih dejanj goljufije in ponarejanja. V tem času se lahko zvrsti cela vrsta medsebojno povezanih kaznivih dejanj, kar negativne posledice za žrtve še poslabša.
- (33) Fizične osebe, ki so žrtve goljufij v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, imajo pravice, podeljene v skladu z Direktivo 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. Države članice bi morale sprejeti ukrepe za pomoč in podporo takim žrtvam, ki temeljijo na ukrepih, ki jih zahteva navedena direktiva, vendar se bolj neposredno odzivajo na posebne potrebe žrtev goljufij, povezanih s krajo identitete. Taki ukrepi bi morali zlasti vključevati pripravo seznama institucij, ki se ukvarjajo z različnimi vidiki kaznivih dejanj, povezanih z identiteto, ter podporo žrtvam, specializirano psihološko podporo in svetovanje o finančnih, praktičnih in pravnih zadevah ter pomoč pri prejemanju razpoložljive odškodnine. Države članice bi bilo treba spodbuditi, da vzpostavijo enotno nacionalno spletno orodje za obveščanje, da bi žrtvam olajšali dostop do pomoči in podpore. Posebne informacije in svetovanje glede zaščite pred negativnimi posledicami takih kaznivih dejanj bi bilo treba ponuditi tudi pravnim osebam.
- (34) Ta direktiva bi morala pravnim osebam zagotavljati pravico do dostopa do informacij v skladu z nacionalnim pravom o postopkih za vložitev prijav. Ta pravica je potrebna zlasti za mala in srednja podjetja in bi morala prispevati k vzpostavitvi prijaznejšega poslovnega okolja zanje. Fizične osebe že lahko uveljavljajo to pravico v skladu z Direktivo 2012/29/EU.
- (35) Države članice bi morale ob pomoči Komisije vzpostaviti ali okrepiti politike za preprečevanje goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter ukrepe za zmanjšanje nevarnosti takih kaznivih dejanj, in sicer s kampanjami obveščanja in kampanjami za ozaveščanje. Države članice bi lahko v tej zvezi razvijale in posodabljale stalno spletno orodje za ozaveščanje s praktičnimi primeri goljufivih praks, in sicer v lahko razumljivi obliki. To orodje bi bilo lahko povezano z enotnim spletnim orodjem za obveščanje za žrtve ali bi bilo lahko del tega orodja. Države članice bi prav tako lahko vzpostavile raziskovalne in izobraževalne programe. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti potrebam in interesom ranljivih oseb. Države članice se spodbuja, da zagotovijo zadostna sredstva za takšne kampanje.
- (36) Treba je zbirati statistične podatke o goljufijah in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi instrumenti. Države članice bi zato morale zagotoviti vzpostavitev ustreznega sistema za beleženje, pripravo in predložitev obstoječih statističnih podatkov o kaznivih dejanjih iz te direktive.
- (37) Namen te direktive je spremeniti in razširiti določbe Okvirnega sklepa 2001/413/PNZ. Ker so potrebne znatne spremembe, tako po številu kot po vsebini, bi bilo treba za države članice, ki jih zavezuje ta direktiva, Okvirni sklep 2001/413/PNZ zaradi jasnosti v celoti nadomestiti.

⁽¹⁾ Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ (UL L 315, 14.11.2012, str. 57).

- (38) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji (PEU) in Pogodbi o delovanju Evropske unije (PDEU), in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola ti dve državi članici ne sodelujeta pri sprejetju te direktive, ki zato zanj ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.
- (39) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.
- (40) Ker ciljev te direktive, namreč zagotoviti, da so za goljufije in ponarejanje v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi predpisane učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazenske sankcije, ter izboljšati in spodbujati čezmejno sodelovanje tako med pristojnimi organi kot tudi med fizičnimi in pravnimi osebami ter pristojnimi organi, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega ali učinkov lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (41) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in načela, ki jih priznava zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, vključno s pravico do svobode in varnosti, spoštovanjem zasebnega in družinskega življenja, varstvom osebnih podatkov, svobodo gospodarske pobude, lastninsko pravico, pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča, domnevo nedolžnosti in pravico do obrambe, načeloma zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni, pa tudi pravico, da se za isto kaznivo dejanje kazensko ne preganja ali kaznuje dvakrat. Namen te direktive je zagotovitev popolnega spoštovanja navedenih pravic in načel ter bi jo bilo treba temu ustrezno izvajati –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

NASLOV I

PREDMET UREJANJA IN OPREDELITEV POJMOV

Člen 1

Predmet urejanja

V tej direktivi so določena minimalna pravila glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij na področjih goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi. Ta direktiva zagotavlja lažje preprečevanje takih kaznivih dejanj ter pomoč in podporo žrtvam.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) „negotovinski plačilni instrument“ pomeni nematerializirano ali materializirano zaščiteno napravo, predmet ali zapis ali kombinacijo navedenega, ki ni zakonito plačilno sredstvo in ki posamično ali v povezavi s postopkom ali več postopki imetniku ali uporabniku omogoča prenos denarja ali denarne vrednosti, vključno prek digitalnih sredstev menjave;
- (b) „zaščitena naprava, predmet ali zapis“ pomeni napravo, predmet ali zapis, zaščiten proti posnemanju ali goljufivi uporabi, na primer z zasnovo, šifriranjem ali podpisom;
- (c) „digitalno sredstvo menjave“ pomeni kakršen koli elektronski denar, kot je opredeljen v točki 2 člena 2 Direktive 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹²⁾, ali virtualno valuto;

⁽¹²⁾ Direktiva 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti ter nadzoru skrbnega in varnega poslovanja institucij za izdajo elektronskega denarja ter o spremembah direktiv 2005/60/ES in 2006/48/ES in razveljavitvi Direktive 2000/46/ES (UL L 267, 10.10.2009, str. 7).

- (d) „virtualna valuta“ pomeni digitalno obliko vrednosti, ki je ne izda ali zanjo jamči niti centralna banka niti javni organ in ki ni nujno vezana na zakonsko določeno valuto in je brez pravnega statusa valute ali denarja, ampak jo fizične ali pravne osebe sprejemajo kot sredstvo menjave, ki se lahko elektronsko prenaša in shranjuje ter se z njim lahko elektronsko trguje;
- (e) „informacijski sistem“ pomeni informacijski sistem, kot je opredeljen v točki (a) člena 2 Direktive 2013/40/EU;
- (f) „računalniški podatki“ pomeni računalniške podatke, kot so opredeljeni v točki (b) člena 2 Direktive 2013/40/EU;
- (g) „pravna oseba“ pomeni subjekt, ki ima v skladu z veljavnim pravom pravno osebnost, razen držav ali javnih organov, ki izvršujejo državno oblast, in mednarodnih javnih organizacij.

NASLOV II

KAZNIVA DEJANJA

Člen 3

Goljufiva uporaba negotovinskih plačilnih instrumentov

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se naslednja ravnanja kaznujejo kot kazniva dejanja, če so storjena naklepno:

- (a) goljufiva uporaba ukradenega ali sicer protipravno prilaščenega ali pridobljenega negotovinskega plačilnega instrumenta;
- (b) goljufiva uporaba ponarejenega ali prenarejenega negotovinskega plačilnega instrumenta.

Člen 4

Kazniva dejanja, povezana z goljufivo uporabo materializiranih negotovinskih plačilnih instrumentov

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se naslednja ravnanja kaznujejo kot kazniva dejanja, če so storjena naklepno:

- (a) tatvina ali druga protipravna prilastitev materializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta;
- (b) goljufivo ponarejanje ali prenarejanje materializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta;
- (c) posest ukradenega ali sicer protipravno prilaščenega, ali ponarejenega ali prenarejenega materializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta za goljufivo uporabo;
- (d) pridobitev zase ali za druge, vključno s prejetjem, prilastitvijo, nakupom, prenosom, uvozom, izvozom, prodajo, prevozom ali razširjanjem ukradenega, ponarejenega ali prenarejenega materializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta za goljufivo uporabo.

Člen 5

Kazniva dejanja, povezana z goljufivo uporabo nematerializiranih negotovinskih plačilnih instrumentov

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se naslednja ravnanja kaznujejo kot kazniva dejanja, če so storjena naklepno:

- (a) protipravna pridobitev nematerializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta, vsaj v primerih, ko ta pridobitev vključuje storitev enega od kaznivih dejanj iz členov 3 do 6 Direktive 2013/40/EU, ali poneverbo nematerializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta;
- (b) goljufivo ponarejanje ali prenarejanje nematerializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta;
- (c) imetništvo protipravno pridobljenega, ponarejenega ali prenarejenega nematerializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta za goljufivo uporabo, vsaj če je nezakonit izvor znan v času imetništva instrumenta;
- (d) pridobitev zase ali za druge, vključno s prodajo, prenosom ali razširjanjem, ali dajanje na voljo protipravno pridobljenega, ponarejenega ali prenarejenega nematerializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta za goljufivo uporabo.

Člen 6

Goljufije, povezane z informacijskimi sistemi

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se opravljanje ali povzročanje prenosa denarja, denarne vrednosti ali virtualne valute, ki povzroči protipravno izgubo premoženja druge osebe, za pridobitev protipravne premoženjske koristi za storilca ali tretjo osebo kaznuje kot kaznivo dejanje, če je storjeno naklepno z:

- (a) neupravičenim oviranjem ali motenjem delovanja informacijskega sistema;
- (b) neupravičenim vnosom, spremembo, izbrisom ali posredovanjem računalniških podatkov ali preprečevanjem oziroma onemogočanjem dostopa do takih podatkov.

Člen 7

Pripomočki, ki se uporabljajo za storitev kaznivih dejanj

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se kot kaznivo dejanje kaznuje izdelava, pridobitev zase ali za druge, vključno z uvozom, izvozom, prodajo, prevozom ali distribucijo, ali dajanje na voljo naprave ali instrumenta, računalniških podatkov ali katerega koli drugega sredstva, prvotno zasnovanega ali posebej prilagojenega za namen storitve katerega koli kaznivega dejanja iz točk (a) in (b) člena 4, točk (a) in (b) člena 5 ali iz člena 6, vsaj, kadar je navedeno storjeno z namenom, da bi bila ta sredstva uporabljena.

Člen 8

Napeljevanje, pomoč in poskus

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se napeljevanje h kaznivemu dejanju iz členov 3 do 7 ali pomoč pri njegovi storitvi kaznuje kot kaznivo dejanje.
2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se poskus storitve kaznivega dejanja iz člena 3, točke (a), (b) ali (d) člena 4, točke (a) ali (b) člena 5 ali iz člena 6 kaznuje kot kaznivo dejanje. V zvezi s točko (d) člena 5 države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se vsaj poskus goljufive pridobitve protipravno pridobljenega, ponarejenega ali prenamerenega nematerializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta zase ali za drugo osebo kaznuje kot kaznivo dejanje.

Člen 9

Sankcije za fizične osebe

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se kazniva dejanja iz členov 3 do 8 kaznujejo z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kazenskimi sankcijami.
2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je za kazniva dejanja iz člena 3, točk (a) in (b) člena 4 in točk (a) in (b) člena 5 najvišja zagrožena zaporna kazen najmanj dve leti.
3. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je za kazniva dejanja iz točk (c) in (d) člena 4 in točk (c) in (d) člena 5 najvišja zagrožena zaporna kazen najmanj eno leto.
4. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je za kaznivo dejanje iz člena 6 najvišja zagrožena zaporna kazen najmanj tri leta.
5. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je za kaznivo dejanje iz člena 7 najvišja zagrožena zaporna kazen najmanj dve leti.
6. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je za kazniva dejanja iz členov 3 do 6 najvišja zagrožena zaporna kazen najmanj pet let, če so storjena v okviru hudodelske združbe, kot je opredeljena v Okvirnem sklepu 2008/841/PNZ, ne glede na sankcijo iz navedenega sklepa.

Člen 10

Odgovornost pravnih oseb

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo odgovornost pravnih oseb za kazniva dejanja iz členov 3 do 8, ki jih je v njihovo korist samostojno ali kot del organa pravne osebe storila katera koli oseba na vodilnem položaju te pravne osebe, in sicer na podlagi enega od naslednjih:

- (a) pooblastila za zastopanje pravne osebe;
- (b) pooblastila za odločanje v imenu pravne osebe;
- (c) pooblastila za izvajanje nadzora znotraj pravne osebe.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo odgovornost pravnih oseb, kadar je oseba iz odstavka 1 s pomanjkljivim nadzorom ali kontrolo omogočila, da je oseba, ki je podrejena tej pravni osebi, v korist pravne osebe storila katero koli kaznivo dejanje iz členov 3 do 8.

3. Odgovornost pravnih oseb iz odstavkov 1 in 2 ne izključuje kazenskih postopkov zoper fizične osebe, ki katero od kaznivih dejanj iz členov 3 do 8 storijo, k njemu napeljujejo ali pomagajo pri njegovi storitvi.

Člen 11

Sankcije za pravne osebe

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se pravna oseba, spoznana za odgovorno na podlagi člena 10(1) ali (2), kaznuje z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi sankcijami, ki vključujejo kazenske ali nekazenske denarne kazni, lahko pa tudi druge sankcije, kot so:

- (a) prenehanje upravičenosti do javnih ugodnosti ali pomoči;
- (b) začasno onemogočenje dostopa do javnih sredstev, vključno s postopki javnega naročanja, nepovratnimi sredstvi in koncesijami;
- (c) začasna ali trajna prepoved opravljanja poslovnih dejavnosti;
- (d) uvedba sodnega nadzora;
- (e) prenehanje pravne osebe na podlagi sodne odločbe;
- (f) začasno ali trajno zaprtje poslovalnic, ki so bili uporabljeni za storitev kaznivega dejanja.

NASLOV III

PRISTOJNOST IN PREISKOVANJE

Člen 12

Pristojnost

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, da vzpostavi svojo pristojnost za kazniva dejanja iz členov 3 do 8, kadar gre za eno ali oboje od naslednjega:

- (a) kaznivo dejanje je v celoti ali deloma storjeno na njenem ozemlju;
- (b) storilec je njen državljan.

2. Za namene točke (a) odstavka 1 se šteje, da je kaznivo dejanje v celoti ali deloma storjeno na ozemlju države članice, kjer storilec stori kaznivo dejanje, ko je fizično prisoten na tem ozemlju, ne glede na to, ali je kaznivo dejanje storjeno z uporabo informacijskega sistema na tem ozemlju.

3. Država članica obvesti Komisijo, kadar se odloči, da bo uveljavila pristojnost za kaznivo dejanje iz členov 3 do 8, storjeno zunaj njenega ozemlja, tudi kadar:

- (a) ima storilec običajno prebivališče na njenem ozemlju;
- (b) je kaznivo dejanje storjeno v korist pravne osebe, ustanovljene na njenem ozemlju;
- (c) je kaznivo dejanje storjeno zoper njenega državljana ali osebo z običajnim prebivališčem na njenem ozemlju.

Člen 13

Učinkovite preiskave in sodelovanje

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da so osebam, enotam ali službam, pristojnim za preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj iz členov 3 do 8, na voljo preiskovalna orodja, na primer takšna, ki se uporabljajo v boju proti organiziranemu kriminalu ali v drugih primerih hudih kaznivih dejanj, ter da so ta orodja učinkovita in sorazmerna s storjenim kaznivim dejanjem.
2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da, kadar nacionalno pravo fizičnim in pravnim osebam nalaga predložitev informacij v zvezi s kaznivimi dejanji iz členov 3 do 8, take informacije brez nepotrebnega odlašanja prejmejo organi, ki preiskujejo ali preganjajo navedena kazniva dejanja.

NASLOV IV

IZMENJAVA INFORMACIJ IN PRIJAVLJANJE KAZNIVIH DEJANJ

Člen 14

Izmenjava informacij

1. Za namene izmenjave informacij o kaznivih dejanjih iz členov 3 do 8 države članice zagotovijo, da imajo operativno nacionalno kontaktno točko, ki je na voljo 24 ur na dan in sedem dni na teden. Države članice tudi zagotovijo, da imajo vzpostavljene postopke, tako da se lahko zaprosila za nujno pomoč obravnavajo takoj in da nanje pristojni organ odgovori v osmih urah po prejemu, pri čemer navede najmanj, ali bo na zaprosilo za pomoč odgovoril ter obliko tega odgovora in predvideni čas, v katerem ga bo poslal. Države članice se lahko odločijo za uporabo obstoječih mrež operativnih kontaktnih točk.
2. Države članice obvestijo Komisijo, Europol in Eurojust o svojih imenovanih kontaktnih točkah iz odstavka 1. Te informacije po potrebi posodablja. Komisija te informacije posreduje drugim državam članicam.

Člen 15

Prijavljanje kaznivih dejanj

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da so na voljo ustrezni kanali za prijavo, ki omogočajo prijavo kaznivih dejanj iz členov 3 do 8 organom preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj ter drugim pristojnim nacionalnim organom brez nepotrebnega odlašanja.
2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi finančne institucije in druge pravne osebe, delujoče na njihovem ozemlju, spodbudijo k prijavljanju domnevnih goljufij organom preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj ter drugim pristojnim organom brez nepotrebnega odlašanja, in sicer za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona kaznivih dejanj iz členov 3 do 8.

Člen 16

Pomoč in podpora žrtvam

1. Države članice zagotovijo, da se fizičnim in pravnim osebam, ki jim je bila povzročena škoda zaradi katerega koli kaznivega dejanja iz členov 3 do 8, storjenega z zlorabo osebnih podatkov:
 - (a) ponudijo posebne informacije in svetovanje o tem, kako se zaščititi pred negativnimi posledicami kaznivih dejanj, kot je oškodovanje ugleda, ter
 - (b) da na voljo seznam institucij, ki se ukvarjajo z različnimi vidiki kaznivih dejanj, povezanih z identiteto, in podporo žrtvam.
2. Države članice se spodbuja, da vzpostavijo enotna nacionalna spletna orodja za obveščanje, da se fizičnim in pravnim osebam, ki jim je bila povzročena škoda zaradi kaznivih dejanj iz členov 3 do 8, storjenih z zlorabo osebnih podatkov, olajša dostop do pomoči in podpore.

3. Države članice zagotovijo, da se pravnim osebam, ki so žrtve kaznivih dejanj iz členov 3 do 8 te direktive, brez nepotrebnega odlašanja po prvem stiku s pristojnim organom ponudijo informacije o:

- (a) postopkih glede prijave v zvezi s kaznivim dejanjem in vlogi žrtve v takih postopkih;
- (b) pravici do prejema informacij o zadevi v skladu z nacionalnim pravom;
- (c) razpoložljivih postopkih za vložitev pritožb, kadar pristojni organ ne spoštuje pravic žrtev med kazenskim postopkom;
- (d) kontaktnih podatkih za obveščanje o njihovi zadevi.

Člen 17

Preprečevanje

Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, tudi prek spleta, kot so kampanje obveščanja in kampanje za ozaveščanje ter raziskovalni in izobraževalni programi, namenjene zmanjšanju goljufij na splošno, boljši ozaveščenosti in zmanjšanju tveganja postati žrtev goljufije. Kadar je ustrezno, države članice pri tem sodelujejo z deležniki.

Člen 18

Spremljanje in statistika

1. Komisija do 31. avgusta 2019 oblikuje podroben program za spremljanje učinkov, rezultatov in vplivov te direktive. V programu spremljanja se določijo načini in časovni intervali za zbiranje potrebnih podatkov in drugih dokazov. Določa ukrepe, ki jih sprejmejo Komisija in države članice za zbiranje, izmenjavo in analizo podatkov ter drugih dokazov.
2. Države članice zagotovijo, da je vzpostavljen sistem za beleženje, pripravo in predložitev anonimiziranih statističnih podatkov, s katerimi se merijo faza prijavljanja ter preiskovalna in sodna faza, ki zadevajo kazniva dejanja iz členov 3 do 8.
3. Statistični podatki iz odstavka 2 zajemajo vsaj obstoječe podatke o številu kaznivih dejanj iz členov 3 do 8, ki so jih evidentirale države članice, in številu oseb, ki so bile zaradi storitve kaznivih dejanj iz členov 3 do 7 preganjane in obsojene.
4. Države članice podatke, zbrane na podlagi odstavkov 1, 2 in 3, vsako leto pošljejo Komisiji. Komisija zagotovi, da se zbirni pregled teh statističnih poročil objavi vsako leto in predloži pristojnim specializiranim agencijam in organom Unije.

Člen 19

Nadomestitev Okvirnega sklepa 2001/413/PNZ

Okvirni sklep 2001/413/PNZ se nadomesti za države članice, za katere je ta direktiva zavezujoča, brez poseganja v obveznosti teh držav članic glede roka za prenos navedenega okvirnega sklepa v nacionalno pravo.

Za države članice, za katere je ta direktiva zavezujoča, se sklicevanja na Okvirni sklep 2001/413/PNZ štejejo za sklicevanja na to direktivo.

Člen 20

Prenos

1. Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 31. maja 2021. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedilo določb predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 21

Ocenjevanje in poročanje

1. Komisija do 31. maja 2023 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za uskladitev s to direktivo. Države članice zagotovijo Komisiji vse potrebne informacije za pripravo tega poročila.
2. Komisija do 31. maja 2026 izvede oceno učinka te direktive na boj proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter na temeljne pravice in predloži poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu. Države članice zagotovijo Komisiji vse potrebne informacije za pripravo tega poročila.
3. V okviru ocene iz odstavka 2 tega člena Komisija tudi poroča o potrebnosti, izvedljivosti in učinkovitosti vzpostavitve varnih nacionalnih spletnih sistemov, ki žrtvam omogočajo prijavljanje vseh kaznivih dejanj iz členov 3 do 8, in vzpostavitve standardiziranih predlog za prijavljanje na ravni Unije, ki bi jih države članice uporabljale kot osnovo.

Člen 22

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V Strasbourgu, 17. aprila 2019

Za Evropski parlament
Predsednik
A. TAJANI

Za Svet
Predsednik
G. CIAMBA